

CRA-W
Gembloux
4^e jaargang, # 6

14 oktober 2005

Agrometeorologische Berichten – September 2005

Internet adres : <http://b-cgms.cra.wallonie.be/>

De voorbije septembermaand was abnormaal warm en zonnig en droger dan gemiddeld. Aangezien de meeste landbouwgewassen al geoogst zijn, geven we in dit bulletin enkel nog de opbrengstvoorspellingen voor voedermaïs en suikerbieten mee. De verwachte opbrengsten voor suikerbieten liggen in de lijn van de opbrengsten van vorig jaar, voor voedermaïs daarentegen wordt over het ganse land een lichte daling voorspeld.

De weersgesteldheid in september 2005

De regionale neerslaggemiddelden lagen in september onder de normaalwaarden berekend over de referentieperiode 1992-2004. Globaal gezien werd over het ganse land 50 mm opgemeten, een tekort van 41% ten opzichte van de normaalwaarde van 85 mm. Wel werden op 11 en 16 september dagwaarden van meer dan 20 mm genoteerd met plaatselijk wateroverlast tot gevolg.

De gemiddelde temperatuur op nationaal vlak scoorde met 16,1°C abnormaal hoog in vergelijking met het gemiddelde van de laatste 12 jaar (gemiddelde afwijking +2,0°C). De maximumtemperatuur (21,3°C) week zelfs tot +2,2°C af van de normaalwaarde. In de Kempen werden 3 hittedagen [$T_{\max} \geq 30^{\circ}\text{C}$] geregistreerd in het begin van de maand.

Overigens was de maand september gekenmerkt door lage windsnelheden en een relatieve vochtigheid die de normaal benaderde over het ganse land. De instralingswaarden overtroffen dan weer overal ruimschoots het gemiddelde.

Bijdrage van de teledetectie

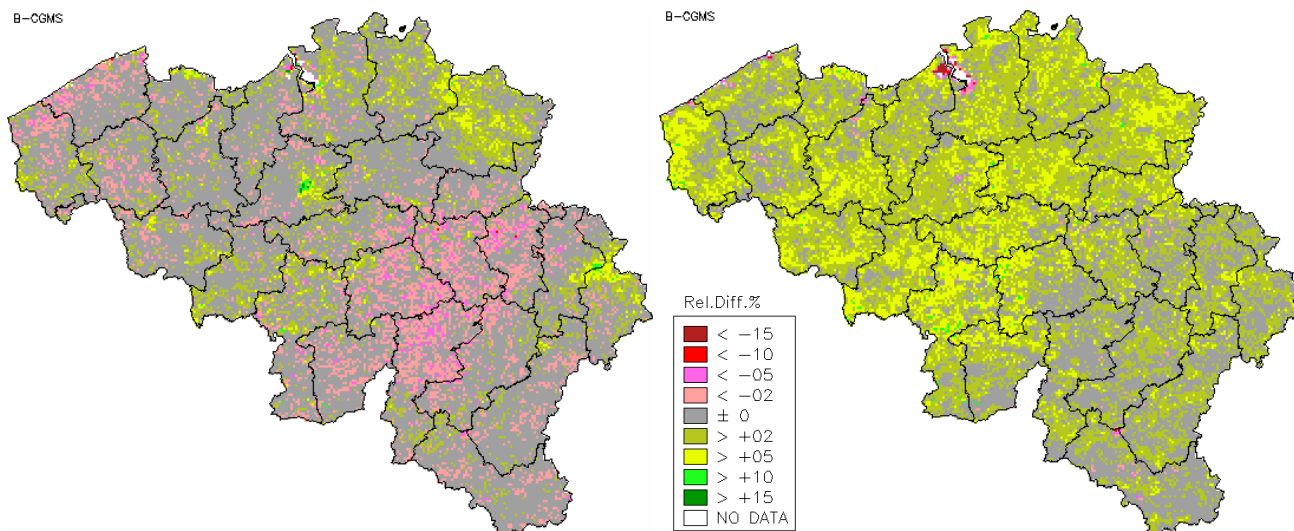
Voor de kwalitatieve opvolging van de gewastoestand en de kwantitatieve oogstvoorspelling wordt onder meer gebruik gemaakt van de systematische metingen afkomstig van de satellietssystemen NOAA-AVHRR en SPOT-VEGETATION. Op basis van de registraties van beide sensoren werd een archief aangelegd van tiendaagse beelden, lopend vanaf 1989 voor AVHRR en vanaf 1998 voor VEGETATION, en met een spatiale resolutie (pixeldimensie) van 1x1 km².

Afgaande op de satellietinformatie kunnen we vaststellen dat, over de periode maart-september 2005 beschouwd, vooral in het centrum van het land en aan de kust, de vegetatie zich minder goed ontwikkeld heeft dan vorig jaar tijdens dezelfde periode (Fig.1A). In de rest van het land is de situatie over het algemeen gunstiger dan in 2004. Vergelijking met periode 1998-2004 (Fig.1B) wijst uit dat de vegetatie-index dit jaar over zowat het ganse land, en in het bijzonder in het gebied ten noorden van de Maas, hoger scoort dan het historisch gemiddelde.

De toestand van de gewassen op 1 oktober *

- Voedermaïs : De weersomstandigheden tijdens de maand september hebben een positieve invloed gehad op de evolutie van het drogestofgehalte van de kuilmaïs. In verscheidene regio's is eind september-begin oktober al begonnen met de oogst, voornamelijk dan van percelen die in april ingezaaid werden.
- Suikerbieten: Het rooien van de bieten is eind september van start gegaan omwille van de bijzonder gunstige weersomstandigheden.

* Geraadpleegde bronnen: Plein Champ, Le Sillon Belge, <http://www.irbab.be>, waarschuwingen asbl CADCO.

Figuur 1 : De toestand van de gewassen (vegetatie-index afgeleid uit beelden van SPOT-VEGETATION) tijdens de periode maart-september 2005 : relatief verschil (in %) ten opzichte van [A] 2004 en [B] de periode 1998-2004. De lijnen geven de grenzen weer van de 26 landbouwkundige omschrijvingen.

Modellen gebruikt voor de oogstvoorspellingen

De oogstvoorspellingen zijn gebaseerd op meerdere onafhankelijke indicatoren: de “technologische trend” berekend uit de opbrengsten van de laatste 20 jaren volgens het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS), een algemene “vegetatie-index” afgeleid uit de satellietbeelden van NOAA-AVHRR en SPOT-VEGETATION en twee “agrometeorologische indicatoren”, een eerste die gebaseerd is op het agrometeorologische model B-CGMS (Belgian Crop Growth Monitoring System) en een tweede die de weersomstandigheden verrekent in de loop van de maanden december tot maart. Het geheel van de resultaten afkomstig van de diverse voorspellingsmodellen levert een goede schatting van de uiteindelijke opbrengst.

Voorspelling van de opbrengsten in 2005 op nationaal vlak

De NIS-opbrengstcijfers op nationaal vlak voor 2004 zijn weergegeven in Tabel 1, samen met de voorspelde opbrengsten voor 2005. Voor elk van de beschouwde teelten werd de opbrengst op nationaal niveau berekend op basis van de rendementen in de 26 agrostatische omschrijvingen, waarbij het bebouwde areaal (per regio en teelt) fungeerde als wegingsfactor. Samengevat leidt dit inzake de oogstopbrengst tot de volgende besluiten :

- *Voedermais* : daling van de opbrengst in vergelijking met 2004
- *Suikerbieten* : opbrengst vergelijkbaar met het niveau van 2004

Voorspelling van de opbrengsten in 2005 op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen

Tabel 1 geeft de gemiddelde NIS-opbrengstcijfers weer voor 2004, samen met de voorspelde opbrengsten voor 2005, op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen.

Wat voedermais betreft, liggen de oogstramingen voor de meerderheid van de omschrijvingen lager dan in 2004. De verwachte opbrengsten voor de suikerbieten zijn - met uitzondering van de omschrijvingen Namen, Nijvel en Aarlen - vergelijkbaar met de opbrengsten van vorig jaar of evolueren in licht negatieve zin.

De actuele foutenmarges voor voedermais en suikerbieten zijn respectievelijk van de grootteorde 2,6 en 4,4 ton/ha.

Tabel 1: Waargenomen opbrengsten (NIS) voor 2004 en voorspelde opbrengsten voor 2005 voor voedermaïs en suikerbieten op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen en op nationaal niveau

Omschrijving	Opbrengst (100kg DS/ha)					
	Voedermaïs			Suikerbieten		
	2004 (NIS)	2005 (voorspeld)	2005 (voorspeld) / 2004 (%)	2004 (NIS)	2005 (voorspeld)	2005 (voorspeld) / 2004 (%)
Brugge	509	478	-6	685	681	-1
Kortrijk	538	507	-6	733	689	-6
Diksmuide	537	501	-7	702	689	-2
Eeklo	498	472	-5	665	670	1
St Niklaas	495	492	-1	655	671	2
Oudenaarde	571	519	-9	717	707	-1
Antwerpen	463	472	2	638	675	6
Turnhout	487	489	0	611	582	-5
Hasselt	461	457	-1	685	664	-3
Tongeren	494	498	1	759	756	0
Bruxelles	571	537	-6	703	701	0
Leuven	558	542	-3	723	722	0
Nivelles	489	481	-2	636	716	13
Tournai	479	464	-3	714	671	-6
Mons	483	477	-1	736	717	-3
Charleroi	496	493	-1	717	686	-4
Namur	461	479	4	652	717	10
Philippeville	442	438	-1	688	653	-5
Dinant	443	453	2	666	683	3
Waremmes	528	503	-5	760	753	-1
Liège	493	484	-2	757	742	-2
Verviers 1	450	451	0	-	-	-
Verviers 2	403	444	10	-	-	-
Marche	497	484	-3	577	584	1
Bastogne	467	495	6	-	-	-
Arlon	436	422	-3	572	622	9
Nationaal	499	483	-3	708	706	0

Dankwoord

De Agrometeorologische Berichten worden gefinancierd door de Dienst Federaal Wetenschapsbeleid. De weersgegevens worden geleverd door het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België (KMI), terwijl de opbrengstcijfers afkomstig zijn van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS). Meer informatie over deze drie instituten is te vinden op: <http://www.belspo.be> (Federaal Wetenschapsbeleid), <http://www.meteo.be> (KMI) en <http://www.statbel.fgov.be> (NIS).

Contacten

Département des Sciences et Gestion de l'Environnement, Université de Liège, Bernard TYCHON, Bernard.Tychon@ulg.ac.be, Pierre OZER, pozer@ulg.ac.be et Stéphanie HORION, shorion@ulg.ac.be.
 Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), Herman EERENS, herman.eerens@vito.be et Isabelle PICCARD, isabelle.piccard@vito.be.
 Centre wallon de Recherches agronomiques (CRA-W), Robert OGER, oger@cra.wallonie.be, et Béatrice LETEINTURIER